

Kijken onder de Eikenstraat te Reet

Een archeologische begeleiding in de gemeente Rumst

N. Jennes

Colofon

VEC Rapport 66

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Projectcode Agentschap OE:	2017L217
Naam aanvrager:	P.L.M. Hazen
Naam site:	Eikenstraat, Reet, Rumst

Kijken onder de Eikenstraat te Reet
Een archeologische begeleiding in de gemeente Rumst

Vlaams Erfgoed Centrum bvba
Auteur: N. Jennes

In opdracht van: BESIX Infra n.v.

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, maart 2017
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

D/2018/13.254/66
ISSN 2295-2675

Vlaams Erfgoed Centrum
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels, Brugge
info@vlaamserfgoedcentrum.be
www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Administratieve gegevens	7
1.3	Archeologische voorkennis	7
1.4	Onderzoeksopdracht	7
1.4.1	Vraagstelling	7
1.4.2	Randvoorwaarden	8
1.4.3	Beschrijving van de geplande werken	8
1.5	Onderzoeksstrategie en methoden	8
2	Assessmentrapport	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Assessment van de vondsten en stalen	10
2.3	Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	10
2.4	Assessment van de archeologische site	11
3	Beschrijving van het kader van de archeologische site	12
3.1	Beschrijving van het aardwetenschappelijke kader	12
3.2	Beschrijving van het historisch en archeologisch kader	15
3.2.1	Historische gegevens	15
3.2.2	Archeologisch onderzoek in de regio	19
4	Aardkundige beschrijving	21
4.1	Bodemopbouw en –bewaring binnen het projectgebied	21
4.2	Effecten van de bodems en aanwezige sedimenten op de bewaring van de archeologie	23
4.3	Conclusie	23
5	Sporen en structuren	24
5.1	Beschrijving van de aangetroffen sporen en structuren	24
5.2	Interpretatie van de sporen en structuren	28
6	Conclusie	30
6.1	Beantwoording van de onderzoeksvragen	30
	Samenvatting	30
	Literatuur	31
	Geraadpleegde websites	31
	Lijst van afbeeldingen en tabellen	31
	Bijlage 1 Plannenlijst	32
	Bijlage 2 Fotolijst	34
	Bijlage 3 Tekeninglijst	35
	Bijlage 4 Afkortingen in de database	36

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E - 6 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
ijzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late ijzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-ijzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege ijzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Inleiding

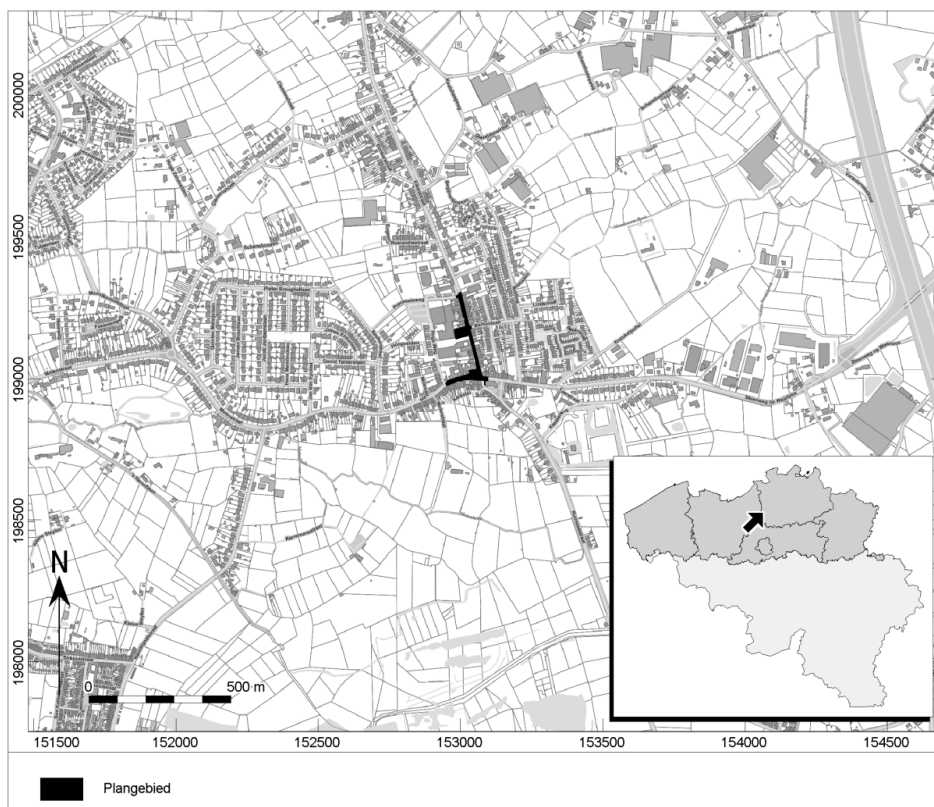
In opdracht van BESIX infra n.v. heeft het Vlaams Erfgoed Centrum bvba van 7 november 2017 tot en met 8 december 2017 een archeologische begeleiding uitgevoerd voor het plangebied Rumst, Reet-Eikenstraat (afb. 1.1 en 1.2). Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van rioleringswerken. De begeleiding volgt op een eerder uitgevoerd bureauonderzoek uitgevoerd door ABO.¹

Tijdens het bureauonderzoek werd een zone geselecteerd voor archeologische begeleiding. Deze zone bevindt zich in het centrum van Reet, gemeente Rumst, net ten noorden van de Heilige Maria Magdalenakerk. Het projectgebied is te volgen vanaf Eikenstraat nr. 4 en loopt verder in zuidelijke richting tot het kruispunt van het koningin Astridplein met de Laarstraat en de Eikenstraat. Daar breidt het gebied zich uit tot koningin Astridplein nr. 5 in het westen tot Laarstraat nr. 1 in het oosten. Het terrein was voorafgaand de archeologische begeleiding in gebruik als weg en zal na de rioleringswerken opnieuw als weg gebruikt worden. Het volledige te begeleiden tracé heeft een lengte van om en nabij de 90 meter. De volgende TAW-waarden zijn van toepassing voor het projectgebied: 27,3 m +TAW in het noorden, 27,5 m +TAW in het zuiden, 26,7 m +TAW in het westen en 27,6 m +TAW in het oosten.

Het veldwerk is uitgevoerd op 7 tot 8 november en 7 tot 8 december 2017. De werfbegeleiding werd opgevolgd door de volgende personen: Inne Van Kerkhoven (veldwerkleider), Niels Jennes (veldwerkleider), Brent Belis (archeoloog-assistent) en Tine Van Mierlo (veldmedewerker). De graafwerkzaamheden werden verzorgd door kraanmachinisten in opdracht van BESIX Infra n.v. Het archeologisch onderzoek stond onder toezicht van Alde Verhaert (Onroerend Erfgoed, provincie Antwerpen). Contactpersoon bij BESIX Infra n.v. was Tom Claes. Controle en coördinatie van documentatie is uitgevoerd door Jan Willem Beestman.

De resultaten van het archeologisch onderzoek worden in dit rapport gepresenteerd. Na dit inleidende hoofdstuk volgt het assessment in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt de algemene aardkundige en historische beschrijving gegeven, aangevuld met de aangetroffen bodemopbouw binnen het plangebied in hoofdstuk 4. De sporen en structuren worden beschreven en geïnterpreteerd in hoofdstuk 5 om in hoofdstuk 6 de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

¹ Defrancq & Coenaerts 2017.

Afb. 1.1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 1.2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

1.2 Administratieve gegevens

Opdrachtgever:	Vertrouwelijk, zie privacy-fiche
Uitgevoerde fasen binnen het onderzoek:	Archeologienota, archeologische begeleiding
Aanleiding:	Rioleringswerken
Locatie:	Eikenstraat/koningin Astridplein/Laarstraat
Plaats:	Reet
Gemeente:	Rumst
Provincie:	Antwerpen
Kadastrale gegevens:	Betreft openbaar terrein ter hoogte van de Eikenstraat, koningin Astridplein en Laarstraat.
Diepte bodemverstoring	Max 3,46 m–mv
Oppervlakte plangebied	132 m ²
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (EPSG:31370))	153.058,571 / 199.035,884; 153.030,468 / 199.005,719; 153.097,245 / 198.996,179; 153.070,173 / 198.994,117
Projectcode	2016E57 (Bureauonderzoek/ID 2705) 2017L217 (Archeologische begeleiding)
VEC-projectcodes:	RUMT-17
Auteurs:	N. Jennes (Veldwerkleider; OE/ERK/Archeoloog/2015/00195) P.L.M. Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)
Autorisatie:	
Begindatum onderzoek:	07/11/2017
Einddatum onderzoek:	08/12/2017
Beheer en plaats documentatie:	Provinciaal Depot Provincie Antwerpen Boomgaardstraat 22 2600 Antwerpen-Berchem
Relevante thesaurustermen:	Archeologische begeleiding

1.3 Archeologische voorkennis

In 2017 werd een bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied door ABO n.v.² Op basis van de geplande werken en de reeds uitgevoerde rioleringswerken in het verleden werd een zone afgebakend voor archeologische werfbegeleiding. Deze zone bevat een zeker archeologisch potentieel voor vondsten vanaf het neolithicum tot meer recente perioden. Vooral bewoningssporen vanaf de middeleeuwse periode kunnen worden aangetroffen, die mogelijk ook denser worden ter hoogte van de 15^e eeuwse H. Maria Magdalenakerk. Een archeologische begeleiding biedt de kans om de dorpsontwikkeling van Reet in kaart te kunnen brengen.

1.4 Onderzoeksopdracht

1.4.1 Vraagstelling

Voor dit onderzoek werden volgende onderzoeksvragen opgenomen in het Programma van Maatregelen³:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig en in dien ja, wat is hun bewaring?
- Van welke aard zijn de sporen?
- Op welke activiteit of welke aard van bewoning wijzen de sporen
- Uit welke periodes dateren de sporen?
- Kan er een link gelegd worden met andere opgravingen en vondsten in de regio?

² Defrancq & Coenaerts 2017.

³ Programma van Maatregelen horende bij Defrancq & Coenaerts 2017.

1.4.2 Randvoorwaarden

Het programma van maatregelen⁴ waarborgt een gedegen omgang met het waardevol archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksterrein. Elke bodemingreep voor de uitvoer van het archeologisch onderzoek voorgeschreven in het programma van maatregelen of buiten hierboven vastgelegde maatregelen worden gezien als een inbreuk tegen het Onroerenderfgoeddecreet. Elke overtreding tegen het onroerend erfgoed wordt gesanctioneerd volgens Art. 11.2.1 – Art. 11.2.6 van het Onroerenderfgoeddecreet.

1.4.3 Beschrijving van de geplande werken

De toekomstige werken hebben betrekking op de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel met bijhorende vernieuwing van het wegdek ter hoogte van het Astridplein en de Eikenstraat. Het wegdek zal hierbij worden afgegraven tot een diepte van 60 cm. Hierna zullen constructiesleuven worden aangelegd voor de DWA- en RWA-leidingen om nadien de sleuven opnieuw dicht te gooien en het wegdek te herstellen.

Het oude rioolsysteem wordt vervangen door dit gescheiden rioleringsstelsel. Dit betekent dat het hemelwater zal worden opgevangen in de RWA-riolering, het afvalwater van woningen in de DWA-riolering. In het noorden van de Eikenstraat heeft de RWA-leiding een diameter van 400 mm, tegenover 1200 mm in het zuiden van het projectgebied. De constructiesleuven verschillen dan ook tussen 1 m breed op een diepte van 1,93 m-mv in het noorden tot 1,5 m breed op een diepte van 2,52 m-mv in het zuiden van het projectgebied. Het DWA-stelsel wordt dieper aangelegd. In het noorden is een constructiesleuf nodig van 1,5 m breed geplaatst op een diepte van 3,46 m-mv in het noorden en een diepte van 3,35 m-mv in het zuiden.

Qua oppervlakte is de impact van de geplande werken eerder beperkt. Het grootste gedeelte van het projectgebied blijft gespaard van diepe ingrepen. De constructiesleuven verstoren maximaal een breedte van 1,5 m. Verder wordt enkel de weg opgebroken en opnieuw aangelegd. Echter voor het grootste gedeelte van het studiegebied wordt de huidige riolering vervangen, waardoor eventueel archeologisch waardevolle sporen in het verleden al zijn verstoord. In het zuiden van het gebied, ter hoogte van het Astridplein wordt een volledig nieuwe riolering aangelegd. Hier kunnen de werken wel een versturende impact hebben op het eventueel aanwezige bodemarchief. Er werd dan ook besloten de werken ter hoogte van dit deel van het projectgebied archeologisch te begeleiden (afb. 1.1 en 1.2).⁵

1.5 Onderzoeksstrategie en methoden

De werkzaamheden ter hoogte van de zone voor werfbegeleiding werden opgevolgd door één of meerdere archeologen. Er werd dus voorafgaand geen puttenplan opgesteld. De werfbegeleiding betekent concreet dat het uitgraven van de constructiesleuven ten behoeve van de aanleg van het gescheiden rioleringsstelsel wordt begeleid door een aanwezige archeoloog. Zijn taak is voornamelijk om eventueel aangetroffen archeologische sporen te documenteren.

Van aangetroffen sporen worden zowel vlak- als detailfoto's genomen met bijhorende schaal, noordpijl en projectinformatie. Eventuele archeologische sporen worden ingemeten met rTS. In het geval van deze begeleiding was dit echter niet mogelijk omdat de sporen zich onder de profielwand bevonden. Hun exacte locatie werd wel beschreven. Verder zijn de sporen blootgelegd, ingetekend op schaal 1:20 en beschreven.

Waar mogelijk werden profielen opgeschaafd en gedocumenteerd. Het registreren van de profielen gebeurde volgens eenzelfde registratiesysteem. De beschrijvingen zijn gecontroleerd door een aardkundige.

Metaaldetectie werd gebruikt om metalen objecten te detecteren in aangetroffen archeologische sporen. De bovengrond werd niet gedetecteerd daar het verstoringen ten behoeve van wegwerkzaamheden betrof.

Er werden geen vondsten aangetroffen noch stalen genomen.

⁴ Ibid.

⁵ Ibid: 16-17.

Afb. 1.3. Impressie van de werfbegeleiding in de Eikenstraat, ter hoogte van het gemeentehuis.

2 Assessmentrapport

2.1 Inleiding

Het assessmentrapport bevat de registratie en bijhorende observatie van de tijdens de opgraving aangetroffen sporen, spoorcombinaties, archeologische structuren, vondsten en genomen stalen. Daarnaast wordt in een conservatie-assessment ook uiteengezet of de vondsten en stalen moeten voldoen aan specifieke conservatiemaatregelen. Deze wordt verwerkt in de assessment van de vondsten. Dit hoofdstuk bevat verder lijsten en tekstuele opsommingen met hun potentieel en bijhorende verwerkingsstrategie voor verder onderzoek.

2.2 Assessment van de vondsten en stalen

Er werden geen vondsten aangetroffen of stalen genomen bijgevolg ontbreekt een assessment- en conservatierapport van de vondsten en stalen.

2.3 Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens de begeleiding werd metselwerk aangetroffen ter hoogte van het koningin Astridplein. Deze bevonden zich onder de huidige Eikenstraat (afb. 2.1). Doordat het onderzoeksgebied beperkt is door de aanleg van de riolering kon slechts een beperkt deel van de muurresten onderzocht worden. Baksteenformaten werden genomen en de positie van de muurresten werd genoteerd en beschreven. Zowel aan de oostelijke, als de westelijke zijde van de aanleggleuf werd metselwerk aangetroffen. Aan de oostelijke zijde leek zich een gemetselde hoek te bevinden met een relatief recente datering. Aan de westelijke zijde werd slechts een klein stuk muurwerk aangetroffen met opnieuw een relatief recente datering. Deze worden later gedetailleerd besproken.

Afb. 2.1. Zicht op de muurresten en de dorpskern van Reet.

2.4 Assessment van de archeologische site

De archeologisch begeleiding leverde slechts enkele bakstenen muurresten op. Deze werden teruggevonden onder de huidige Eikenstraat, ter hoogte van het koningin Astridplein, aan zowel de oostelijke als westelijke zijde van de uitbraaksleuf. Het gaat vermoedelijk om muurresten te dateren vanaf de 19^e/20^e eeuw. Er werden geen middeleeuwse of oudere bewoningssporen of sporen gerelateerd aan funeraire gebruiken aangetroffen.

De registratie en het onderzoek van de muurresten geven een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig en in dien ja, wat is hun bewaring?
- Van welke aard zijn de sporen?
- Op welke activiteit of welke aard van bewoning wijzen de sporen
- Uit welke periodes dateren de sporen?
- Kan er een link gelegd worden met andere opgravingen en vondsten in de regio?

3 Beschrijving van het kader van de archeologische site

3.1 Beschrijving van het aardwetenschappelijke kader

Geomorfologisch ligt het gebied in de Rupelstreek in het zuidwesten van de provincie Antwerpen. In de ondergrond is volgens de tertiaire kaart de Formatie van Berchem (Bc) terug te vinden (afb. 3.1). Ze bestaat uit donkergroen tot zwart zand, bevat plaatselijk schelpen en is glauconiethoudend. Onderaan is ze kleihoudend. De laag is maximaal 25 m dik. Ze dateert uit het Onder- tot Midden-Mioceen, circa 23,8 tot 5,4 miljoen jaar geleden. Ze ligt bovenop de Formatie van Boom (Boomse klei).⁶

Afb. 3.1. Locatiekaart van het plangebied op de tertiaire kaart (www.geopunt.be).

De hierboven beschreven afzettingen worden bedekt door een laag dekzand, gevormd tijdens het Laat-Pleistoceen (Weichseliaan), mogelijk Vroeg-Holoceen. In deze periode heerste in het noorden van Vlaanderen een poolklimaat en kenmerkte het landschap zich door een toendravegetatie. Omdat de begroeiing schaars was, lag de bodem bloot aan winderosie. Door de wind werd dan bodemmateriaal verplaatst en in de vorm van glooiende dekzandpakketten weer afgezet. Geologische boringen die in de omgeving van het plangebied zijn uitgevoerd toonde een dekzandpakket aan van gemiddeld 6 m dik.⁷ Daaronder werd fijn groen zand aangetroffen dat behoort tot het tertiair pakket.

⁶ Jacobs *et al.* 2010: 25.

⁷ www.geopunt.be.

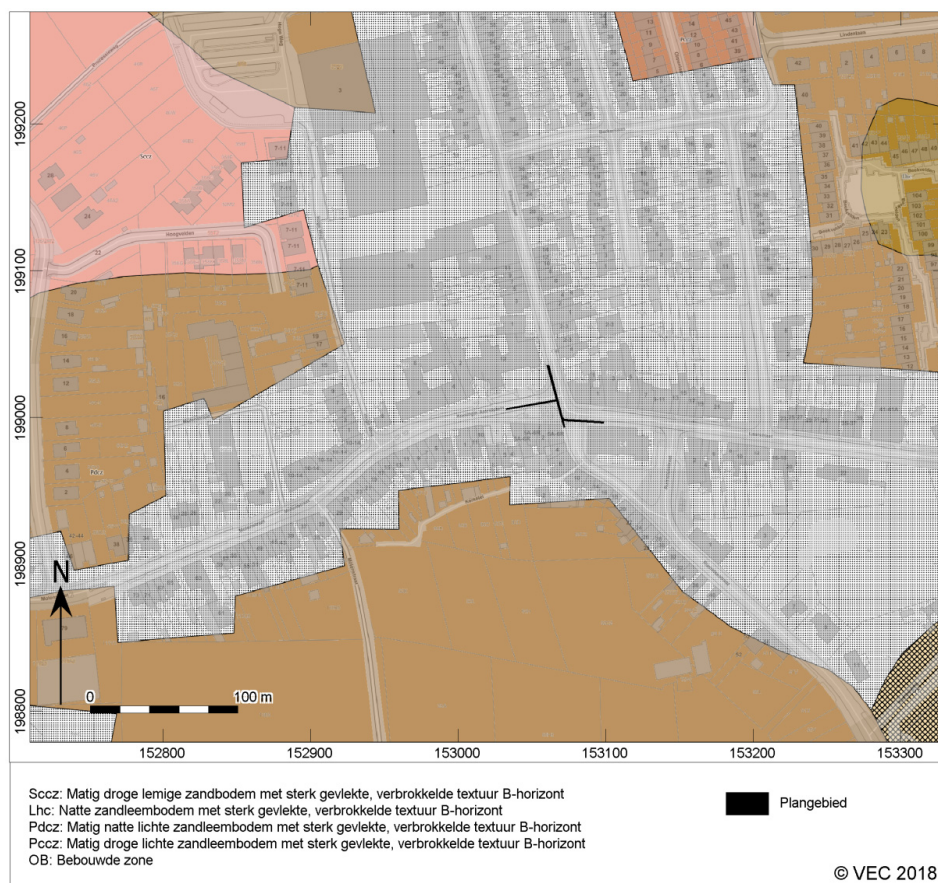
Afb. 3.2. Locatiekaart van het plangebied op de quartaire kaart (www.geopunt.be).

Vanaf het Holoceen nam de temperatuur toe als gevolg van een klimaatsverbetering. Als gevolg hiervan begon zich een dicht vegetatiedek te ontwikkelen. Sedimenten werden hierdoor vastgelegd en in de lemige dekzanden begonnen zich bodems te ontwikkelen. In de dekzanden ontstaan, bij overwegend middelhoge tot lage grondwaterstanden een podzolbodem. Deze bodem wordt gekenmerkt door een uitspoelingslaag met daarin grijze loodzandkorrels door ontijzing (E-horizont). Het uitgespoelde (anorganische en organische) materiaal spoelt in de inspoelingshorizont (B-horizont) weer in, waarin organische stof al dan niet samen met ijzer is geconcentreerd. Naar onderen toe wordt de grond ongeroerd en is ze vrij van invloeden van bovenaf. Dit is het moedermateriaal (C-horizont).

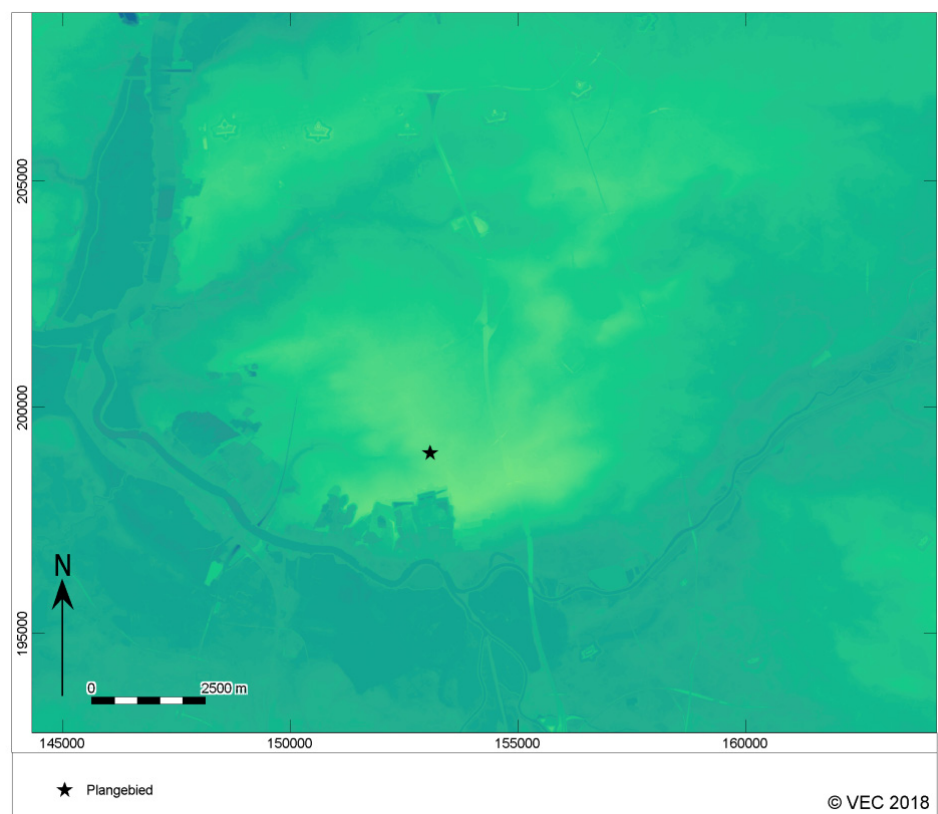
De bodemkaart (afb. 3.3) toont aan dat het plangebied gelegen is in bebouwde zone. De zone voor werfbegeleiding bevindt zich dan ook onder het huidige straatoppervlak. Rondom het plangebied zijn verschillende bodemtypes gekarteerd. Onmiddellijk grenzend aan het studiegebied zijn gronden variërend van een matig droge lemige zandbodem over matig droge en natte lichte zandleembodems tot natte zandleembodems terug te vinden. Allen worden ze gekenmerkt door een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont.

Op het digitaal hoogtemodel van Vlaanderen (terreinmodel; afb. 3.4) is duidelijk te zien dat het plangebied gelegen is op de Boomse cuesta, een verhevenheid ten zuiden van Antwerpen. De steile zuidelijke, zuidoostelijke en westelijke flanken (cuestafront) worden begrenst door de Rupel, Nete en Schelde. Deze rivieren bevinden zich respectievelijk op circa 2,3 km, 2,9 km en 7 km van het studiegebied. De cuestarug, de zwak aflopende flank, loopt af naar het noordoosten. De oriëntatie van deze afhelling wordt veroorzaakt door de afzetting van de Boomse klei (Formatie van boom) die zich bevindt onder de Formatie van Berchem (zie boven).⁸ Het projectgebied bevindt zich op een hoogte tussen 27,3 m +TAW in het noorden en 27,6 m +TAW in het zuiden. In het oosten bedraagt ze 27,5 m +TAW en in het westen 26,8 m +TAW.

⁸ Jacobs et al. 2002: 7.

Afb. 3.3. Locatiekaart van het plangebied op de bodemkaart (www.geopunt.be).

Afb. 3.4. Locatiekaart van het plangebied op het DHM van Vlaanderen (www.geopunt.be).

3.2 Beschrijving van het historisch en archeologisch kader

3.2.1 Historische gegevens⁹

Reet was oorspronkelijk een gehucht van Kontich. De parochie werd gesticht aan het begin van de 14^e eeuw (1308-1309). Het nominatierecht ervan behoorde toe aan de abdij van Lobbes. Naar het einde van de Middeleeuwen toe vormde ze samen met Waarloos een vierschaar. Van 1540 tot 1616 werd ze toegevoegd aan het rechtsgebied van Kontich. Vanaf 1670 werden Reet en Waarloos onafhankelijk van elkaar.

De heerlijkheid Reet behoorde tot in de 15^e eeuw tot het Land van Mechelen, vanaf 1464 in eigendom van Karel de Stoute. In 1505 werd de rechtspraak verpand door Filips de Schone aan Hubert Welle. Vanaf 1559 tot 1572 waren Reet en Waarloos eigendom van François Schot. Nadien werd Reet het achtste kwartier van het graafschap Cantecroy. Dit graafschap werd gevormd door kardinaal Granvelle en bevatte de 'Cardinaelsdorpen' Morsel, Edegem, Luithagen, Boechout, Borsbeek, Hove, Vremde, Kontich, Waarloos, Reet en Aartselaar. Het verdween in de eerste kwart van de 17e eeuw.¹⁰ Nadien kwam het in handen van verschillende families tot het einde van het Ancien Régime.

Volgens de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), was het onderzoeksgebied in de 18e eeuw eveneens in gebruik als weg. De dorpskern van Reet is goed herkenbaar met centraal de Heilige Maria Magdalenakerk. In noordelijke richting de Eikenstraat, westelijke richting de Molenstraat, in het oosten de Laarstraat en achter de kerk door de Rumstsestraat. Op het kruispunt tussen de Molenstraat en de Eikenstraat, wat tegenwoordig het koningin Astridplein, staat één gebouw. Verder concentreert de bebouwing zich voornamelijk ten zuiden van de Laarstraat en de Molenstraat. De omgeving wordt verder gedomineerd door akkers omgeven door bomenrijen.

Afb. 3.5. Het plangebied geprojecteerd op de Ferrariskaart.

⁹ Het historisch aspect is overgenomen van de Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed: ID 120697 & 14043.

¹⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/13587>.

Afb. 3.6. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Op de Atlas der Buurtwegen zien we dat de situatie rond 1840 amper gewijzigd is (afb. 3.6). De dorpskern van Reet behoudt haar landelijk karakter zoals te zien is op de Ferrariskaart. Op het kruispunt tussen de Eikenstraat en de Molenstraat heeft de bebouwing zich wel uitgebreid. Aan de overkant van de straat is eveneens een gebouw bijgekomen. Deze bevindt zich ter hoogte van het huidige café Belle-Vue.

Tussen 1846 en 1854 werd door Philippe Vandermaelen de *carte topographique de la Belgique* samengesteld. Het betreft een kadaster op 250 folio's op schaal 1:20.000. Hierop is eenzelfde situatie te zien als op de Atlas der Buurtwegen (afb. 3.7).

In het midden van de 19e eeuw begon ook Philippe Chrétien Popp met het samenstellen van kadasterkaarten. Ze waren een gecommmercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten veel gegevens over gronden en percelen. Echter door zijn overlijden is de *atlas cadastral parcellaire de la Belgique* niet afgemaakt. Voor dit gebied zijn deze kadasterkaarten echter wel beschikbaar. Ze vertonen een hoge mate van detail dat duidelijk te zien is in de perceelsweergave. Het studiegebied grenst aan de percelen 1, 253-255, 70-72, 74 en 68.

De luchtfoto's op afb. 3.9 en 3.10 tonen aan dat Reet zijn landelijk karakter aan het verliezen is. De Eikenstraat is volgebouwd en wijken ontwikkelen zich. In de noordwestelijke hoek zijn de hangaars van Hubo en tuinbouwbedrijf MDS Parts nv te zien.

Afb. 3.7. Het plangebied geprojecteerd op de Vandermaelenkaart.

Afb. 3.8. Het plangebied geprojecteerd op de Poppkaart.

Afb. 3.9. Het plangebied geprojecteerd op een luchtfoto uit 1971.

Afb. 3.10. Het plangebied geprojecteerd op een recente luchtfoto.

3.2.2 Archeologisch onderzoek in de regio

Er zijn een behoorlijk aantal CAI-meldingen terug te vinden rondom het plangebied (afb. 3.11):

105.647	Losse vondst: enkele scherven aardewerk (<i>Reet-Eugeen Roelandtsstraat I</i>).	Metaaltijden.
105.648	Losse vondst: één aardewerkscherf (<i>Reet-Kneukelputlei I</i>).	Romeinse tijd.
112.093	16 ^e eeuw lusthof (<i>Reet-Laarkasteel</i>).	Nieuwe Tijd.
112.095	Heilige Maria Magdalena kerk.	Late Middeleeuwen.
112.097	Site met walgracht herkend op de Ferrariskaart (<i>Reet-Eikenstraat I</i>).	Nieuwe Tijd.
161.700	Losse vondst: zilveren denarius van Q. Pompeius Rufus Sulla; twee scherven aardewerk (<i>Reet-Molenstraat I</i>).	Romeinse tijd.
164.597	Losse vondst: Drie scherven aardewerk met chamotte-magering; twee silexfragmenten (onbepaald); oord van 1789; franse militaire knoop; koperen ruiterspoor; koperen ring; musketkogels; 'schrapnel'bol (<i>Reet-Molenstraat II</i>).	IJzertijd; 18 ^e -20 ^e eeuw.
211.459	Nederzettingssporen uit de IJzertijd (<i>Rumst-Rumstsestraat</i>).	IJzertijd.
213.793	Nederzetting uit de IJzertijd; vervolg op 211.459 (<i>Rumst-Rumstsestraat</i>).	IJzertijd.
215.746	Tijdens een prospectie zijn verschillende paalsporen uit vermoedelijk de middeleeuwen aangetroffen; verder geen informatie (<i>Reet-Beukendreef</i>).	Middeleeuwen.

Hoewel er losse vondsten uit de Steentijd zijn aangetroffen, is het onwaarschijnlijk dat binnen het studiegebied een site uit deze periode in situ kan worden aangetroffen. De aanleg van de dorpskern heeft de oorspronkelijke topografie te hard veranderd.

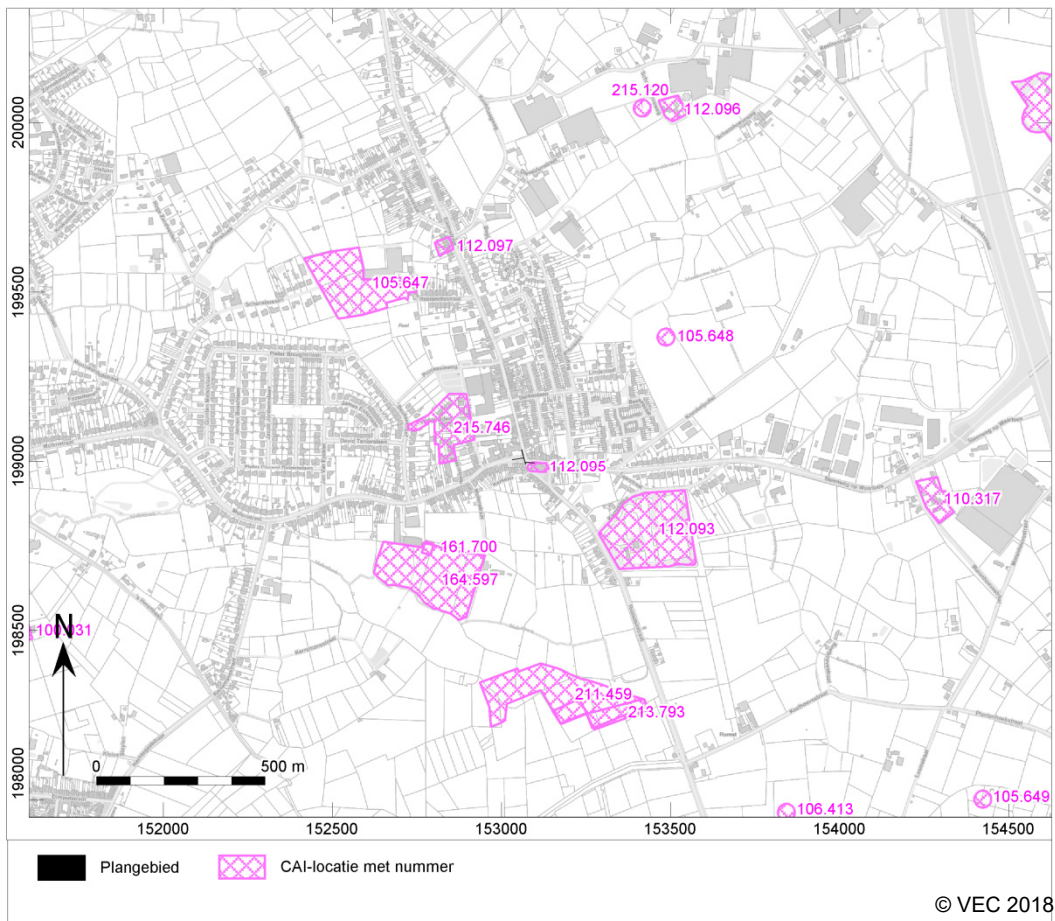
Locaties met vondsten en sporen uit de Metaaltijden en Romeinse periode sluiten een vindplaats uit deze periode ter hoogte van het projectgebied niet uit, maar ook hier is de kans eerder gering.

Middeleeuwse sporen kunnen dan wel weer verwacht worden, gezien de locatie nabij de laatmiddeleeuwse heilige Maria Magdalenakerk.

Historisch kaartmateriaal toont bewoning aan ter hoogte van het Astridplein vanaf op zijn minst de late 18^e eeuw. Op de Ferrariskaart is te zien dat bewoning zich concentreerde voornamelijk ten zuiden van de Molen- en Laarstraat. Ten noorden ervan waren voornamelijk akkervelden aanwezig. De Ferrariskaart toont wel een gebouw op de hoek tussen de Molen- en Eikenstraat. Dit wordt later verbouwd of vervangen. Pas op kaartmateriaal vanaf circa 1840 is ook aan de overkant van de Eikenstraat een gebouw zichtbaar.

Gezien de nabijheid van de laatmiddeleeuwse kerk bleek een archeologische begeleiding noodzakelijk. Op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek werd een locatie afgebakend ter hoogte van het Astridplein. De locatie is gekozen op die plek waar een volledig nieuwe riolering zou worden aangelegd.¹¹

¹¹ Defrancq & Coenaerts 2017.

Afb. 3.11. Het plangebied op kaart met aanduiding van de CAI-locaties.

4 Aardkundige beschrijving

4.1 Bodemopbouw en –bewaring binnen het projectgebied

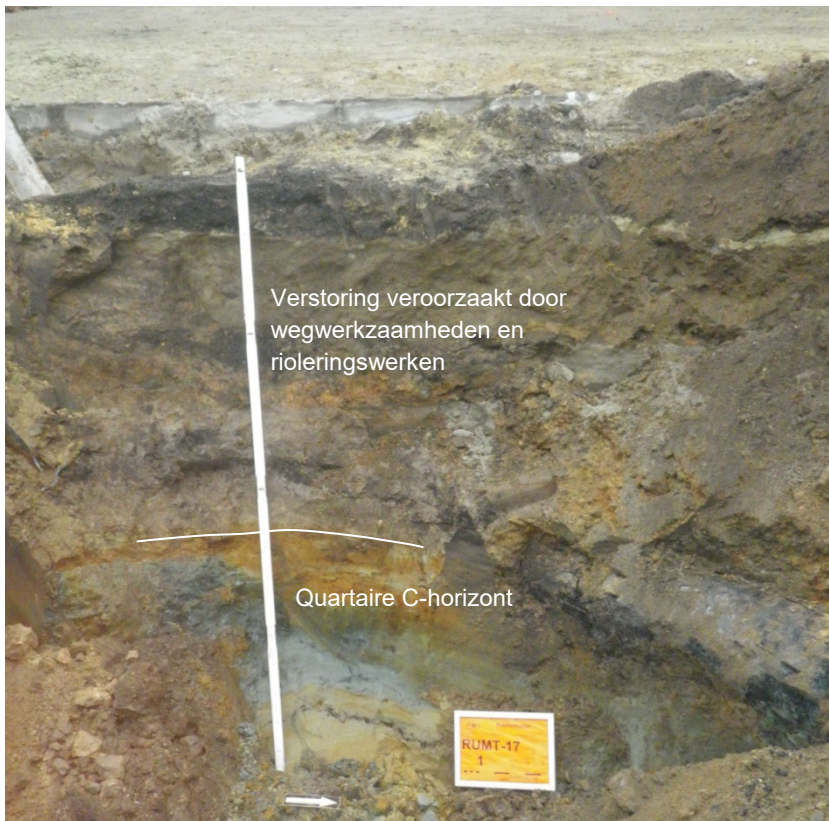
Binnen het studiegebied werden twee profielen opgeschaafd, beiden in de Eikenstraat (afb. 3.12). Profiel 1 werd opgeschaafd aan de westzijde ter hoogte van het gemeentehuis, profiel 2 aan de oostzijde ter hoogte van café Belle-Vue. Het doel van dit onderzoek is niet om het landschap te reconstrueren, gezien door vroegere werkzaamheden de bodem hier totaal verstoord is geweest. Wel is het belangrijk te kijken naar de impact van eerdere riolerings- en wegenwerken op het eventueel aanwezige bodemarchief. Hieronder worden de verschillende profielen besproken die zijn gedocumenteerd tijdens de archeologische begeleiding.

Profiel 1 vertoont onder het straatniveau een verstoorde bodem tot een diepte van circa 120-130 cm (afb. 3.13). Daaronder is nog een 70-tal cm van de quartaire C-horizont bewaard gebleven. Binnenin deze C-horizont zijn drie opeenvolgende verkleuringen waargenomen met van boven naar beneden: oranje, blauw en lichtbeigegrijs. De verstoringen zijn te wijten aan eerdere werkzaamheden zoals de aan- en/of heraanleg van de weg en de oude riolering.

Echter meer naar het zuiden toe werd ter hoogte van profiel 2 de quartaire C-horizont aangetroffen op een diepte van circa 70 cm onder het straatniveau (afb. 3.14). Daarbovenop lagen verschillende verstoringsniveaus ten behoeve van de aan- en/of heraanleg van de Eikenstraat in het verleden, alsook de (gedeeltelijke) afbraak van het metselwerk (zie onder). De quartaire oranjekeurige C-horizont was tot een diepte van 185 cm te volgen (tot op de putbodem). Onderaan, tegen de gemetselde hoek, was eveneens een blauwe kleur waargenomen.

Afb. 3.12. Overzicht van de opgeschaafde profielkolommen.

Afb. 3.13. Profiel 1.

Afb. 3.14. Profiel 2.

4.2 Effecten van de bodems en aanwezige sedimenten op de bewaring van de archeologie

De verstoringen binnen het studiegebied laten toe voornamelijk diepere sporen aan te treffen. Hierbij kan het gaan om waterputten en muurresten als fundering van bewoning. De kans op het aantreffen van overige bewoningssporen of sporen van funeraire praktijken wordt eerder gering geschat.

4.3 Conclusie

Eerdere werkzaamheden hebben een negatief effect gehad op de bodemopbouw binnen het studiegebied. Profiel 1 vertoonde een verstoring tot een diepte van 120-130 cm, profiel 2 een van circa 70 cm. Beide verstoringen zijn te wijten aan vroegere werkzaamheden die te relateren zijn aan wegwerkzaamheden en/of rioleringswerken. De bodemkaart toont deze verstoring aan door het gebied als OB (bebouwde zone) te karteren. Aangrenzend aan het plangebied werd de aanwezigheid van een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont aangetoond. Sporen hiervan zijn niet meer aangetroffen in de opgeschaafde profielen.

5 Sporen en structuren

5.1 Beschrijving van de aangetroffen sporen en structuren

Tijdens de begeleiding werden enkele resten van muren aangetroffen. Ze werden aangetroffen op ca. 50-100 cm-mv. Ze werden zichtbaar onder de verstoring ten behoeve van de aanleg van de Eikenstraat.

In totaal werden op drie locaties muurresten aangetroffen. De eerste vondst betreft een gemetseld hoekwerk dat zich onder het oostelijk rijvak bevond (afb. 4.1). Het metselwerk was bewaard tot een hoogte van circa 120-130 cm. Het leek erop dat ze was opgebouwd uit in blokverband geplaatste bakstenen. De formaten van de bakstenen bedroegen: 17,5x5x8,5 cm. Deze formaten lijken overeen te komen met de maten van de Boomse baksteen.¹² Gezien de beperkte uitgraving kon de totale omvang van het metselwerk niet gevat worden.

Afb. 4.1. Locatie van de gemetselde hoek

¹² <http://www.ekbouwadvies.nl/tabellen/baksteen.asp>

Afb. 4.2. Detail van het metselwerk. De noordpijl is gericht naar de zuidelijk gelegen Maria Magdalenakerk.

Verder werden er nog twee zeer kleine metselwerkjes teruggevonden. Een tweede bevond zich ter hoogte van het hoekwerk onder het westelijke rijvak (afb. 4.3). Hier is slechts een klein stuk van aangetroffen en werd grotendeels door de werkzaamheden verstoord. De baksteenformaten komen perfect overeen met die van het hoekwerk. Opvallend is ook dat deze van aan de straatkant recht naar het hoekwerk loopt (afb. 4.3 & 4.4).

Afb. 4.3. Overzicht van het gemetseld hoekwerk en het metselwerk ten westen ervan.

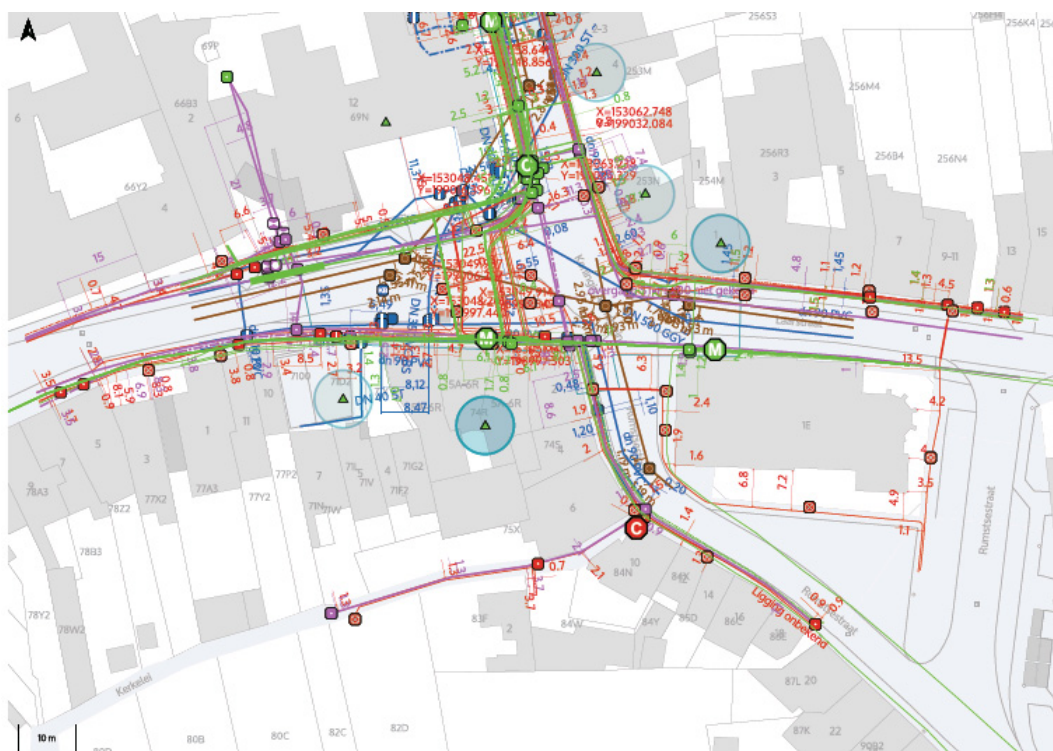

Afb. 4.4. Detail van het metselwerk.

Een laatste metselwerk werd aangetroffen ten zuiden van het gemetselde hoekwerk (afb. 4.5). Het betrof het uiterste onderkantje en was bijna volledig weggeschept door de kraan. Deze stenen zijn van het Boomse type. Opnieuw loopt dit metselwerk richting het gemetselde hoekwerk.

Afb. 4.5. Het metselwerk ten zuiden van het gemetselde hoekwerk.

Afb. 4.6. De Klip-gegevens voor het onderzoeksgebied ter hoogte van het koningin Astridplein.

Als laatste zou ook een begeleiding moeten hebben plaatsgevonden op een deel van het koningin Astridplein, de Laarstraat en de Rumstsestraat. Afwijkend van het Programma van Maatregelen is hier geen begeleiding uitgevoerd. De opdrachtgever had de bevoegde archeologen laten weten dat het té gevaarlijk zou zijn om daar een begeleiding te doen. Wanneer echter de Klip-gegevens werden nagegaan bleek dat dit gedeelte van het plangebied vol met kabels en leidingen zat (afb. 4.6). Het betreffen kabels, leidingen en leidingselementen van telecommunicatie, elektriciteit, water, olie, gas en chemicaliën, alsook riolering.

waardoor inderdaad de veiligheid in het gedrang zou komen.¹³ Daarnaast is met absolute zekerheid te zeggen dat eerdere werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van deze kabels en leidingen het plangebied grondig verstoord hebben (afb. 4.7).

Afb. 4.7. Situatie ter hoogte van het koningin Astridplein.

5.2 Interpretatie van de sporen en structuren

Het aangetroffen metselwerk vertoont baksteenformaten van relatief ‘moderne’ Boomse baksteen. Opvallend is het gemetselde hoekwerk waarop de andere minder diep uitgegraven metselwerken georiënteerd zijn. Dat deze dan ook nog eens onder de huidige Eikenstraat gelegen zijn, doet vermoeden dat het geen woningen betreft maar dat het om de oude afvoer of het oude rioleringsstelsel onder de Eikenstraat gaat. Het gemetselde hoekwerk zou dan de rioleringsput zijn waarin het afgevoerde water van de woningen langs de Eikenstraat terechtkomt. Het metselwerk kan vermoedelijk gedateerd worden in de 19^e/20^e eeuw, gezien de woningen vanwaar de afvoer afloopt te zien zijn op de Atlas der Buurtwegen (circa 1840). Deze kunnen echter niet ouder zijn dan 1778, gezien de woningen nog niet te zien zijn op de Ferrariskaart. Verder werden tijdens de begeleiding geen nederzettingssporen of sporen te relateren aan funeraire gebruiken aangetroffen.

Aanvullend tonen prentkaarten van Reet uit de jaren ’30 en het Interbellum het toenmalige café Belle-Vue (afb. 4.8 & 4.9). De huidige parking, net ten noorden van het café was toen in gebruik als schuur. De foto’s tonen aan dat de situatie in de Eikenstraat, ter hoogte van het café, quasi ongewijzigd is in vorm en lay-out. De meisjesschool op de foto’s wordt nu gebruikt door de lokale heemkundige kring De Root. Ten oosten ervan staat het huidige gemeentehuis.

¹³ Klip-gegevens: 1cd1218f-318b-459e-b815-eb5c39bc4627.

Afb. 4.8. Een prentkaart met daarop de oude Meisjesschool. Op de achtergrond is de schuur weergegeven die op de huidige parking van café Belle-Vue stond. Deze schuur werd afgebroken in '53. De prentkaart dateert uit de jaren '30 (© heemkundige kring De Root).

Afb. 4.9. Een prentkaart met daarop de oude Meisjesschool. Op de achtergrond is café Belle-Vue te zien (© heemkundige kring De Root).

6 Conclusie

6.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig en in dien ja, wat is hun bewaring?
Er zijn archeologische sporen aangetroffen. De bewaring varieert van goed met een diepte van 120-130 cm) tot zeer slecht (nog juist de laatste bakstenen).
- Van welke aard zijn de sporen?
Er werden archeologische sporen aangetroffen in de vorm van bakstenen metselwerk.
- Op welke activiteit of welke aard van bewoning wijzen de sporen
Het metselwerk is te relateren aan de oude afvoer onder de Eikenstraat. Er werd een deel van een rioolput aangetroffen welke opgebouwd was uit in blokverband gelegde Boomse baksteen. Ten westen en zuiden ervan werden kleiner metselwerk aangetroffen die allen uitkomen op de rioolput. Het gaat hierbij waarschijnlijk om de gemetselde afvoerleidingen die het water naar de rioolput afleidden.
- Uit welke periodes dateren de sporen?
Een exacte datering van de aanleg van deze riolering is niet te zeggen. Vermoedelijk is ze wel te relateren aan de woningen te zien op de Atlas der buurtwegen van circa 1840. Daarmee kan gezegd worden dat de rioleringen waarschijnlijk dateren in de 19^e/20^e eeuw.
- Kan er een link gelegd worden met andere opgravingen en vondsten in de regio?
Er kan geen link gelegd worden met opgravingen van oudere nederzettingen uit de regio.

Vanuit het bureauonderzoek werden sporen verwacht vanaf hoofdzakelijk de Middeleeuwen en later. De begeleiding werd geadviseerd om mogelijk de ontwikkeling van Reet vanaf deze periode te kunnen volgen. Echter leverde de begeleiding bijzonder weinig op. Er werd slechts een deels afgebroken rioleringsstelsel aangetroffen uit waarschijnlijk de 19e/20e eeuw. Dit gemetselde rioleringssysteem met bakstenen in Boomse klei kende op zijn minst één rioleringsput onder de Eikenstraat ter hoogte van café Belle-Vue. Van daaruit vertrokken verschillende gemetselde afvoerleidingen in westelijke en zuidelijke (en waarschijnlijk ook noordelijke en oostelijke) richting. Er werden geen nederzettingssporen of sporen te relateren aan funeraire gebruiken aangetroffen.

Samenvatting

In opdracht van BESIX infra n.v. heeft het Vlaams Erfgoed Centrum bvba van 7 november 2017 t.e.m. 8 december 2017 een archeologische begeleiding uitgevoerd voor het plangebied Rumst, Reet-Eikenstraat. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van rioleringswerken. De begeleiding volgt op een eerder uitgevoerd bureauonderzoek uitgevoerd door ABO.¹⁴

Op basis van de geplande werken en de reeds uitgevoerde rioleringswerken in het verleden werd een zone afgebakend voor archeologische werfbegeleiding. Deze zone bevatte een zeker archeologisch potentieel voor vondsten vanaf het neolithicum tot meer recente perioden. Vooral bewoningssporen vanaf de middeleeuwse periode kunnen worden aangetroffen, die mogelijk ook denser worden ter hoogte van de 15^e eeuwse H. Maria Magdalenakerk. Een archeologische begeleiding bood de kans om de dorpsontwikkeling van Reet vanaf de 14^e eeuw in kaart te kunnen brengen.

Tijdens de archeologische begeleiding werden restanten gevonden van het oude rioleringssysteem onder de Eikenstraat. Het gaat daarbij om een gemetselde rioolput en afvoerleidingen die opgebouwd waren uit Boomse baksteen. De exacte datering van de aanleg van dit systeem is niet te zeggen. Wel kan een datering in de 19^e/20^e eeuw vermoed worden. De afvoerleidingen lijken te vertrekken van woningen die te zien zijn vanaf de Atlas de Buurtwegen. Deze zijn echter nog niet te zien op de Ferrariskaart uit 1778 (terminus post quem).

Er werden verder geen nederzettingssporen of sporen te relateren aan funeraire gebruiken aangetroffen.

¹⁴ Defrancq & Coenaerts 2017.

Literatuur

Defrancq, J. & J. Coenaerts, 2017: *Archeologische evaluatie van het bodemarchief langs de Eikenstraat en Konningin Astridplein*. ABO Archeologische Rapporten 364.

Jacobs, P., S. Louwye & T. Polfliet, 2002: Kaartblad 15 Antwerpen. Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België. Vlaams Gemeenschap. Brussel.

Jacobs, P., T. Polfliet, M. de Ceukelaire & G. Moerkerke, 2010: Kaartblad 15 Antwerpen. *Toelichting bij de tertiairgeologische kaart van België*. Vlaamse Gemeenschap. Brussel.

Geraadpleegde websites

<http://www.geopunt.be/kaart>

<https://id.erfgoed.net>

<http://www.ekbouwadvies.nl/tabellen/baksteen.asp>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1.1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 1.2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
- Afb. 1.3. Impressie van de werfbegeleiding in de Eikenstraat, ter hoogte van het gemeentehuis.
- Afb. 2.1. Zicht op de muurresten en de dorpskern van Reet.
- Afb. 3.1. Locatiekaart van het plangebied op de tertiaire kaart (www.geopunt.be).
- Afb. 3.2. Locatiekaart van het plangebied op de quartaire kaart (www.geopunt.be).
- Afb. 3.3. Locatiekaart van het plangebied op de bodemkaart (www.geopunt.be).
- Afb. 3.4. Locatiekaart van het plangebied op het DHM van Vlaanderen (www.geopunt.be).
- Afb. 3.5. Het plangebied geprojecteerd op de Ferrariskaart.
- Afb. 3.6. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
- Afb. 3.7. Het plangebied geprojecteerd op de Vandermaelenkaart.
- Afb. 3.8. Het plangebied geprojecteerd op de Poppkaart.
- Afb. 3.9. Het plangebied geprojecteerd op een luchtfoto uit 1971.
- Afb. 3.10. Het plangebied geprojecteerd op een recente luchtfoto.
- Afb. 3.11. Het plangebied op kaart met aanduiding van de CAI-locaties.
- Afb. 3.12. Overzicht van de opgeschaafde profielkolommen.
- Afb. 3.13. Profiel 1.
- Afb. 3.14. Profiel 2.
- Afb. 4.1. Locatie van de gemetselde hoek
- Afb. 4.2. Detail van het metselwerk. De noordpijl is gericht naar de zuidelijk gelegen Maria Magdalenakerk.
- Afb. 4.3. Overzicht van het gemetseld hoekwerk en het metselwerk ten westen ervan.
- Afb. 4.4. Detail van het metselwerk.
- Afb. 4.5. Het metselwerk ten zuiden van het gemetselde hoekwerk.
- Afb. 4.6. De Klip-gegevens voor het onderzoeksgebied ter hoogte van het koningin Astridplein.
- Afb. 4.7. Situatie ter hoogte van het koningin Astridplein.
- Afb. 4.8. Een prentkaart met daarop de oude Meisjesschool. Op de achtergrond is de schuur weergegeven die op de huidige parking van café Belle-View stond. Deze schuur werd afgebroken in '53. De prentkaart dateert uit de jaren '30 (© heemkundige kring De Root).
- Afb. 4.9. Een prentkaart met daarop de oude Meisjesschool. Op de achtergrond is café Belle-View te zien (© heemkundige kring De Root).

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2017L217
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1.1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	1.2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.1
Type plan	Tertiaire kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de tertiaire kaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.2
Type plan	Quartaire kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de quartaire kaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.3
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de bodemkaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.4
Type plan	Digitaal hoogtemodel van Vlaanderen
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op het digitaal hoogtemodel van Vlaanderen.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.5
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Het plangebied geprojecteerd op de Ferrariskaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.6
Type plan	Atlas der Buurtwegen
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018

Plannummer	3.7
Type plan	Vandermaelenkaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Vandermaelenkaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.8
Type plan	Poppkaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Poppkaart.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.9
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Het plangebied geprojecteerd op een luchtfoto uit 1971.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.10
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Het plangebied geprojecteerd op een recente luchtfoto.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.11
Type plan	GRB met CAI-locaties
Onderwerp plan	Het plangebied op kaart met aanduiding van de CAI-locaties.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	3.12
Type plan	GRB-kaart/Overzichtskaart
Onderwerp plan	Overzicht van de opgeschaafde profielkolommen.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	4.1
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Locatie van de gemetselde hoek
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018
Plannummer	4.6
Type plan	Klip-kaart
Onderwerp plan	De Klip-gegevens van het onderzoeksgebied ter hoogte van het koningin Astridplein.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23-04-2018

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2017L217
Onderwerp	Fotolijst
ID	1.3
Type	Sfeerfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Impressie van de werfbegeleiding in de Eikenstraat, ter hoogte van het gemeentehuis.
ID	2.1
Type	Overzichtsfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Zicht op de muurresten en de dorpskern van Reet.
ID	3.13
Type	Profielfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Profiel 1.
ID	3.14
Type	Profielfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Profiel 2.
ID	4.2
Type	Detailfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Detail van de gemetselde hoek
ID	4.3
Type	Overzichtsfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Overzicht van het gemetselde hoekwerk en het metselwerk ten westen ervan.
ID	4.4
Type	Detailfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Detail van het metselwerk.
ID	4.5
Type	Overzichtsfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Het metselwerk ten zuiden van de gemetselde hoek.
ID	4.7
Type	Detailfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Situatie ter hoogte van het koningin Astridplein
ID	4.8
Type	Prentkaart uit de jaren '30
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Een oude prentkaart met daarop de oude meisjesschool met op de achtergrond café Belle-View.
ID	4.9
Type	Prentkaart uit het Interbellum
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Een oude prentkaart met daarop de oude meisjesschool met op de achtergrond café Belle-View.

Projectcode					2017L217			
Onderwerp					Fotolijst Arch. Begeleiding			
Fotonummer	Type	Vervaardiging	Put	Vlak	Spoor	Onderwerp	Datum	Fotobestanden
1	VLAK	digitaal	1	1		Alle foto's genomen op 7/8-11-17	7/8-11-2017	RUMT-17-0053 t/m 0158
2	VLAK	digitaal	2	1		Alle foto's genomen op 7/8-12-17	7/8-12-2017	RUMT-17-0159 t/m 0187

Bijlage 3 Tekeninglijst

Projectcode	2017L217
Onderwerp	Tekeningenlijst
Tekeningnummer	1
Type	Profieltekeningen
Onderwerp	Profielen
Aanmaakschaal	1:20
Aanmaakwijze	Manueel
Datum	7/8-11-17 & 7/8-12-17

Bijlage 4 Afkortingen in de database

REFERENTIELIJSTEN Versie 1.6

AARD SPOOR

Aard van het spoor

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
AKR	(oude) akkerlaag
AWC	aardewerkconcentratie
BA	balk
BES	beschoeiing
BG	boorgat
BKS	bekisting
BOC	botconcentratie
BPA	beschoeiing, palen
BPL	beschoeiing, planken
BPT	beerput/beerelder
BRL	brandlaag
BU	bustum
BUN	visbun
BV	bouwvoor
CR	crematiegraf
DIG	dierbegraaving
DK	drenkkuil
DLT	doorlaat (door een muur)
DP	depressie
DR	drain
EG	erfgreppel
ES	esdek
FU	fuijk
GA	gracht
GE	geul
GHE	grafheuvel
GR	greppel
GRK	grafkuil
GT	goot
HA	haard
HAK	haardkuil
HG	huisgreppel
HKC	houtschoolconcentratie
HI	hoefindruk
HO	hout
HU	hutkom
IN	inhumatiegraf
KEL	kelder
KGO	ovale kringgreppel
KGR	ronde kringgreppel
KGV	vierkante kringgreppel
KL	kuil
KS	karrenspoor
LAK	laklaag
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
MI	muurinsteek
MR	muur
MSK	mestkuil
MST	muursteen
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
NVD	dierlijke verstoring
NVP	plantaardige verstoring
OV	oven
PA	houten paal
PAK	paal met paalkuil
PG	paalgat
PGK	paalgat met paalkuil
PK	paalkuil
PL	plank
PLW	plaggenwand
PO	poel
POE	poer
POT	potstal
PS	ploegspoor
PSE	ploegspoor, eergetouw
PSK	ploegspoor, keerploeg
REC	recent

SG	standgreppel
SI	silo
SL	sloot
SPB	spaarboog
SPG	spitsgracht
SS	spitspoor
ST	steen
STC	steenconcentratie
VL	vlek
VR	vloer
VSC	vuursteenconcentratie
VW	vlechtwerk
WA	waterput
WG	weg
WK	waterkuil
WL	wal
WOO	woonlaag
XXX	onbekend

COUPEVORM

Vorm van de onderkant van het spoor in de coupe

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
ONR	onregelmatig
PNT	punt
RND	rond
VLK	vlak
KOM	komvormig
REV	revolvetas
VRK	vierkant
RHK	rechthoekig
NG	niet gecoupeerd

VLAKVORM

Vorm van het spoor op het horizontale vlak

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
LIN	lineair
ONR	onregelmatig
OVL	ovaal
RHK	rechthoekig
RND	rond
SIK	sikkelvormig
VRK	vierkant

KLEUR

Duiding van de kleur

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
BE	beige
BL	blauw
BR	bruin
GL	geel
GN	groen
GR	grijs
OR	oranje
PA	paars
RO	rood
RZ	roze
WI	wit
ZW	zwart

Daarnaast:

D	donker
L	licht
SCH	schoon
VL	vuil
ZR	zeer

DBRGR = donkerbruingrijs (hoofdkleur is dan grijs)

INSLUITSEL

Aard van een insluitel van een vulling

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AS	as
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BS	baksteen
BW	bouwaardewerk (baksteen, dakpan, tegel)
FE	ijzeroer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtschool
HL	huttenleem
HT	hout
KI	kiezel
LR	leer
MET	metaal
MN	mangaan
NS	natuursteen
OKR	oker
SCH	schelp
SL	slak
VKL	verbrande klei
VST	vuursteen

TEXTUUR

Textuur van een vulling met NEN-classificatie

<u>Code</u>	<u>NEN</u>	<u>Referentie</u>
K	K	klei
ZK	Ks1	zware klei
MK	Ks2	matig zware klei
LK	Ks3	lichte klei
Z-K		zandige klei
ZI		zavel
ZZI	Kz1	zware zavel
MZI	Kz2	matig lichte zavel
LZI	Kz3	lichte zavel
L	L	leem
SL	Lz1	siltige leem
Z-L	Lz3	zandige leem
V	V	veen
V1	Vk3	venige klei
V2	Vk1	kleilig veen
V3	VKM	mineraalarm veen
Z-V	Vz1	zandig veen
Z	Z	zand
FZ	Zs1	fijn zand
MZ	Zs1	middelgrof zand
GZ	Zs1	grof zand
ILZ	Zs2	iets lemig zand
LZ	Zs3	lemig zand
IGHZ	g1	iets grindhoudend zand
MGHZ	g2	matig grindhoudend zand
SGHZ	g3	sterk grindhoudend zand
V-Z	Vz3	venig zand
G	G	grind
FG		fijn grind
GG		grof grind
IZHG	Gz1	iets zandhoudend grind
MZHG	Gz2	matig zandhoudend grind
SZHG	Gz3	sterk zandhoudend grind
ST		steen
HT		hout
H0	h1	humushoudend
H1	h2	matig humeus
H2	h3	humusrijk

INHOUD

Aard van het materiaal van een vondst

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AW	aardewerk vaatwerk
AWG	gedraaid aardewerk
AWH	handgevoemd Aardewerk
BAKSTN	baksteen
DAKPAN	dakpan
AXB	bot (geen schelp)
OMB	bot menselijk
ODB	bot dierlijk
CREM	crematieresten
BOUWMAT	bouwaardewerk (keramisch, geen steen)
COP	coproliet
GLS	glas (geen slak)
HK	houtschool
HT	hout (geen houtschool, geen plantaardige resten)
KER	keramische objecten (weefgewichten e.d.)
ODL	leer
MXX	metaal (geen slak)
MCU	koper/brons
MFE	ijzer
MPB	lood
MIX	gemengd
SXX	natuursteen (geen vuursteen)
PJP	pijpenkoppen en -stelen
SCH	schelp
SLAK	slakken
TEGEL	tegel
OTE	textiel, touw
HUTTELM	verbrande klei (geen lemen gewichten)
SVU	vuursteen
XXX	overig

MONSTER

Aard van een monster

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
MA	monster algemeen
MAR	monster artropoden
MBOT	monster bot
MC14	monster voor ¹⁴ C-datering
MCH	chemisch monster
MCR	crematiemonster
MD	monster voor dendrochronologisch onderzoek
MDIA	diatomeeënmonster
MDNA	DNA-monster
MFF	fosfaatmonster
MHK	houtschoolmonster
MHT	houtmonster
MP	pollenmonster
MSC	schelpenmonster
MSL	monster slijplaat
MZ	zadenmonster voor botanisch onderzoek

VERZAMELWIJZE

Manier waarop een vondst of monster is verzameld.

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AAC	aanleg coupe (handmatig schaven)
AANV	aanleg vlak of profiel (handmatig)
BIGB	bigbag
COUP	couperen (handmatig)
DETC	detectorvondst
LICH	lichten (vondst met omringende grond integraal verwijderd)
MAA	machinale aanleg
MAF	machinale afwerking (of machinaal couperen)
MSCH	machinaal schaven
PUNT	puntvondst (ingemeten)
SCHA	uitschaven (handmatig)
SPIT	uitspitten (handmatig)
TROF	troffelen